

12.9.2022

Poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut hallituksen esityksen luonnoksesta vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta: Riisitunturin kansallispuisto, ympäristöministeriö ja Tolvan paliskunta

Kokousaika: 12.9.2022 klo 11.00-11.30

Kokouspaikka: Teams

Osallistujat:

Ilona Latsa, YM, erityisasiantuntija
Roosa Kellokoski, YM, asiantuntija
Jenni Korhonen-Pereira Coutinho, YM, hallitussihteeri
Anni Kuoppamaa, YM, korkeakouluharjoittelija
Marja Anttonen, paliskuntain yhdistys, porotalousneuvoja
Tolvan paliskunnan edustaja Olavi Lämsä, poroisäntä

Asialista:

1. Neuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Avattiin kokous klo 11.16.

Ilona Latsa ehdotti Jenni Korhonen-Pereira Coutinhoa puheenjohtajaksi. Hyväksyttiin ehdotus.

2. Osallistujien ja neuvotteluedellytysten toteaminen

Osallistujat esittäytyivät.

Todettiin, että ympäristöministeriön neuvotteluedellytykset ovat olemassa.

Todettiin, että paliskunnan neuvotteluedellytykset ovat olemassa.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

4. Riisitunturin kansallispuistoa koskevat lakiehdotusluonnokset, YM

Ilona Latsa esitteli lakiesityksen valmistelutilannetta syyskuussa 2022. Lausuntokierros on päättynyt 23.8. Ympäristöministeriö käy nyt läpi lausuntopalautetta ja tekee tarvittavia muutoksia esitykseen.

Riisitunturin kansallispuisto on perustettu lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981). Riisitunturin kansallispuistossa sovellettavista rauhoitussäännöksistä säädetään asetuksessa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981). Käsillä olevassa lakiehdotusluonnoksessa

rauhoitussäännöt saatettaisiin asetustasolta laintasolle. Alueelliset erityissäännökset sisällytettäisiin lainsäädäntöön päivitettyinä, mutta suuria muutoksia voimassa oleviin rauhoitussäännöksiin ei tehtäisi.

Riisitunturin kansallispuistoa koskevat säännösehdotukset sisältyvät lakiehdotusluonnokseen eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetun lain muuttamisesta. Lakiin lisättäisiin uusi 6 a §. Viittausäännön mukaan Riisitunturin kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista sekä rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista säädettäisiin uudessa luonnonsuojelulaissa (6 a § 1 mom.).

Ennen lausuntokierrosta ympäristöministeriö oli käsityksessä, että ilveksen ja ahman metsästys olisi ollut kansallispuiston perustamisasetuksessa kiellettyä. Lausuntopalautteista kuitenkin ilmeni, että ilveksen ja ahman poisto on alueella ollut mahdollista Suomen riistakeskuksen luvalla ilman Metsähallituksen poikkeuslupaa. Esityksellä ei ole tarkoitus rajoittaa nykyisiä metsästyoikeuksia ja siksi esitysluonnoksen aiempi kirjaus ”muita riistalajeja kuin ilvestä ja ahmaa” poistettaisiin säännöksestä. Myös jatkossa kunnan asukkailla olisi oikeus metsästä Riisitunturin kansallispuistossa metsästyslain mukaisesti. (6 a § 2 mom.).

Lakiehdotusluonnoksessa poronhoidon toiminnan edellytykset säilytettäisiin ennallaan, laajempina kuin luonnonsuojelulaissa (6 a § 4 mom.). ”Tilapäisen leiriytymisen” osalta on syytä selvittää, että Metsähallitus mahdollistaisi poronhoidon yhteydessä myös pidempiaikaisen leiriytymisen, kunhan se ei olisi pysyvää ja rakennelmat olisivat väliaikaisia. Lisäksi lakiin tehtäisiin Sallan kansallispuistolakia vastaava kirjaus, jonka mukaan riistaeläinten poistamiseen olisi oikeus paliskuntien osakkailla sekä siihen erikseen nimetyillä henkilöillä kotikunnasta riippumatta (6 a § 5 mom.). Lausuntokierrokselle lähetetyn esitysluonnoksen mukaan ”riistaeläinten poistamiseen on poronhoitoalueella oikeus Suomen riistakeskuksen tähän tarkoitukseen erikseen nimeämällä henkilöillä”. Kirjaus Suomen Riistakeskuksesta poistettaisiin. Lausuntopalautteista ilmeni, että nykyisin paliskunta nimeää viranomaisille henkilöt riistaeläimen poistoon.

Kansallispuistoissa sallittaisiin puolustusvoimille säädettyjen tehtävien edellyttämä toiminta ja sen kehittäminen (6 a § 7 mom.).

Lisäksi lakiin lisättäisiin viittaussäännös uuteen luonnonsuojelulakiin, jonka mukaan mm. liikkumisen rajoittamisesta, hoito- ja käyttösuunnitelmasta, luonnonsuojelualueen rajojen määrittämisestä ja merkitsemisestä sekä alueen liittämistä valtion luonnonsuojelualueeseen noudatettaisiin luonnonsuojelulakia (6 c §). Nämä säännökset olisivat jatkossa yhdenmukaiset kaikissa kansallis- ja luonnonpuistoissa.

5. Keskustelu ja paliskunnan näkemykset

Tolvan paliskunnan edustaja totesi paliskunnan näkemyksen olevan, ettei metsästyoikeuksia olisi tarpeen muuttaa. Myös jatkossa kansallispuistossa tulisi voida poistaa ahma ja ilves Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla.

Ympäristöministeriöstä selvennettiin, että tarkoituksena olisi säilyttää metsästystä koskeva käytäntö ennallaan. Myös jatkossa ilveksen ja ahman poisto edellyttäisi riistakeskuksen poikkeuslupaa, mutta Metsähallituksen poikkeuslupa ei olisi tarpeen.

Paliskuntain yhdistyksestä todettiin olevan hienoa, että nykytila säilytetään ennallaan poronhoidon ja metsästyksen osalta. On hyvä, että lausuntopalautteen pohjalta lakiin tehdään tarvittavat muutokset. On tärkeää, että lakiehdotuksesta poistetaan kohta ”Suomen riistakeskuksen nimeämä henkilö”, koska nimeämisen tekee nyt käytännössä pyyntiluvan haltija. Lisäksi on huomioitava, että tilapäinen leiriytyminen voi tarkoittaa poronhoitotöissä pidempiaikaistakin leiriytymistä.

6. Yhteisymmärryksen tai erimielisyyden toteaminen ml. jatkoneuvottelun tarve

Todettiin, että neuvottelut päättyvät yhteisymmärryksessä. Jatkoneuvotteluille ei ole tarvetta.

7. Neuvottelun päättäminen

Päätettiin neuvottelut klo 11.33.